

מיטב המאמרים הווראטים והסיפורים

ב'לקראת שבת מלכתא'

אתם מוזמנים לעיין בניוזלטר

שישלח מחר יום ה'

מחר

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף ע"ט
הדף היומי בהלכה: סימן קע"ח מתחילת הסימן עד אמצע סעיף א' 'אבל'
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק י"ג עד 'גם ידוע הוא'

לוח
לימוד
יומי

הדרך הבדוקה לזכות ליראת שמים

הנהנה כלום מן העולם מעל, עד שיתירו לו המצוות" (ירושלמי ברכות מא) פני משה: עד שיתירו לו המצוות כלומר עד שיברך ואז הותרו לו ליהנות.

מה מאד מחייב אותנו עניין גדול זה להחשיב ענין הברכות!

אם נתבונן בנוסח הנפלא של ברכת המזון, אין זה מהדברים הקלים להגיע להרגשה בפרטיה, הרי איפה אנו מבחינים "טוב, חן, חסד ורחמים"? האם מילים אלו הם מושגים מופשטים? בודאי לא! הרי לחם, חלב, פרי, בהם מתלבש טובו יתברך וחסדו! הלחם משביע, החלב מבריא, זה טוב וזה חסד! ואת הפרי הגיש לנו הקב"ה בקליפה, שלא יתלכלך תוכנו, והפרי נחמד למראה וגם נותן ריח טוב - זהו חן! הרי כל מה שאכלנו הוא התלבשות מידותיו יתברך ממקום קדוש קבלנוהו ותוכו רוחניות.

בימים אלו שאנו לומדים בלימוד 'הדף היומי בהלכה' הלכות ברכות הנהנין וברכת המזון, אין יותר ראוי מאשר להתעורר להתבוננות נוספת בברכת המזון ובברכות הנהנין להודות לה' ולזכות לעשות רצון ה' 'כי אם ליראה'.

(מלוקט מתוך עלי שור)

תניא היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות כל יום שנאמר "ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה" (מנחות מג' ע"ב)

בפסוק זה נאמר כי כל תכלית עבודתנו היא היראה, ובודאי זוהי תכלית כל המצוות כולן בכלל. והנה גילו לנו חז"ל כאן דרך פרטית, והיא: מאה ברכות בכל יום. (עי' תוס' כיצד נרמז מספר מאה בפסוק)

כיצד מביאות ברכות ליראה?

הרי בכל ברכה צריכים להזכיר שם ומלכות לעיכובא, ואפילו אם דילג רק על תיבת 'העולם' צריך לחזור (או"ח סי' ריד') כי מלך בלא עולם אינו מלכות. הרי שיש בכל ברכה הכרה במלכות שמים.

וממשיכים 'בורא פרי' ומחזקים בזה את האמונה שהקב"ה הוא בורא העולם וכל דבר פרטי שבו.

מי שאינו זורק ברכה מפיו, אלא מברך בהתבוננות - די במאה ברכות בכל יום לעשותו לירא שמים!

"כתיב לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה -

כללי הברכות כשרוצה באמצע אכילה להמשיך לאכול במקום אחר

אסור לאדם לצאת באמצע אכילה או שתיה אל מחוץ לבית שבו אוכל. ואם יצא וחפץ להמשיך לאכול, בין במקום הראשון ובין במקום אחר - לדעת השולחן ערוך, יברך תחילה ברכה אחרונה על מה שאכל, ויברך ברכה ראשונה שנית לפני המשך אכילתו, ולדעת הרמ"א לא יברך אלא ברכה ראשונה, ובסיום אכילתו יברך ברכה אחרונה. בנוסף, לדעת השולחן ערוך דין זה אמור בכל המאכלים והמשקאות, אך לדעת הרמ"א, במאכל הטעון ברכה אחרונה במקום האכילה - דהיינו: פת, ויש אומרים גם מיני דגן, ויש אומרים גם זיתים, תמרים, ענבים, תאנים או רמונים - אם היתה דעתו בשעת הברכה, או אף לפני הברכה בסמוך לה, לצאת ממקומו, רשאי לכתחילה לצאת ולהמשיך באכילתו; ואם לא היתה דעתו לכך, אינו רשאי לצאת, אך בדיעבד ימשיך באכילתו ללא כל ברכה. [סעיף א, הקדמת המשנ"ב ו"ס"ק ב, ז רח; ביאורים ומוספים דרשו, 1, (7-9)]

באיזה מקרה מותר לכתחילה לגרום לחיוב ברכה מחודשת על האכילה?

כאמור, לדעת השולחן ערוך, היוצא באמצע אכילה אל מחוץ לבית שאוכל בו, צריך לברך ברכה אחרונה על מה שאכל, ולברך שנית על המשך אכילתו, אך לדעת הרמ"א, באכילות מסוימות אין לברך שנית בדיעבד, ובתנאים מסוימים ניתן אף לצאת לכתחילה. ונחלקו פוסקי ספרד אם רשאים בני ספרד לברך כדעת השולחן ערוך, או שאף בזה נאמר 'ספק ברכות להקל' ולא יברכו; ולכתחילה - יש אומרים שראוי אף לבני אשכנז להחמיר כדעת השולחן ערוך, שכל האכילות שוות הן, ולא יצאו מהבית שבו אוכלים. ומי שיצא ידי חובת ברכה ראשונה רק בדיעבד, כגון שברך 'שהכל' על מיני מזונות - יש שהתיר לכתחילה לצאת ממקום האכילה באופן המצריך ברכה; ויש שחולק על כך, ומתיר לנהוג כן במקרה שהתעורר ספק שמא צריך לברך שנית. [ביאורים ומוספים דרשו, 2-3]

האם מותר להכנס לחדרי השינה באמצע האכילה?

כשם שאסור לצאת באמצע אכילה מהבית שבו אוכל, כך אסור לצאת מהחדר שבו אוכל אל חדר אחר באותו הבית, כיון שלדעת ראשונים רבים, וכן פסקו השולחן ערוך והרמ"א, נחשבת יציאה זו כיציאה אל מחוץ לבית הנ"ל; אולם, ראשונים רבים חולקים על כך, ולכן, בדיעבד, אם יצא מחדר לחדר וחפץ להמשיך ולאכול, לא יברך ברכה אחרונה ולא ברכה ראשונה על המשך אכילתו, אלא ימשיך באכילתו כרגיל, ויברך רק ברכה אחרונה בסיום אכילתו. ואם היתה דעתו לכך בשעת הברכה, מותר לעבור מחדר לחדר; והמקל אף כשלא היתה דעתו לכך, אין למחות בידו. והרגיל לצאת לכל חדרי הבית בשעת האכילה, נחשב כאילו דעתו לכך בשעת הברכה, ואף אם נכנס לחדר שאין אוכלים בו, כגון חדר אמבטיה, וכל שכן למטבח וכדומה. [הקדמת המשנ"ב ו"ס"ק ג; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

אתמול למדנו

- מאכל שאין דרכו להאכל כחלק מהסעודה, טעון ברכה ראשונה אף כשנאכל בתוך סעודה. אולם, אם 'קבע' את סעודתו על מאכל זה, דהיינו שהכין סעודה שבה ישמש מאכל כזה כתוספת היחידה ללחם - נחשב המאכל לחלק מהסעודה, ואין לברך עליו. וצריך שיאכל במהלך הסעודה כמות ניכרת של פת יחד עם המאכל, כדי שיחשב כטפל אליה.
- מי שהובא לפניו ממקום אחר, באמצע סעודת פת, מאכל אשר בדרך כלל נחשב כטפל לפת ואינו טעון ברכה ראשונה - יש אומרים שצריך לברך עליו, ויש שנהגו להקל בכך.

מחר נלמד

- אתה אוכל באולם ענק - האם מותר לך לעבור לצדו השני של האולם?
- האם מותר לצאת לחדר המדרגות באמצע האכילה?
- אדם נוסף האוכל אתך עשוי למנוע ממך חיוב ברכה! כיצד?